

BESLUT

2019-05-22

Dnr: 18/04196

SAKEN

Radiosporten, P4 Göteborg, 2018-11-23, kl. 7.38 och 9.38, *Sportextra*, P4 Göteborg, 2018-11-23, kl. 19.49 och 20.36 och *Studio Ett*, P1, 2018-11-23, inslag om huvudskador inom ishockey; fråga om saklighet och otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kravet på saklighet eller mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

INSLAGEN

Inslagen handlade om huvudskador inom ishockeyn. I inslagen medverkade bland annat den före detta ishockeyspelaren NN och det talades bland annat om en kylhjälm som kan användas efter att ishockeyspelare fått en smäll mot huvudet.

I inslaget i *Sportextra* den 23 november 2018 kl. 20.36 sade programledaren bland annat följande.

Om bara huvudvärken minskar och yrseln ger med sig så är planen att NN efter jul börjar jobba med innovationen [namn på produkt]. En mössa eller kylhjälm som är den första aktiva åtgärden någonsin för att minska effekterna av hjärnskakning inom ishockeyn.

Programledaren sa därefter bland annat följande.

Det handlar om en slags kylhjälm som är framtagen för att minska effekterna av en huvudskada genom att sänka hjärnans temperatur kort efter smällen. För varje grads sänkning av hjärnans temperatur så minskar ämnesomsättningen med ungefär 6 procent. Det förbrukas mindre syre och glukos vilket minskar risken för celldöd. Lundaföretaget som tillverkar produkten använder medicinsk kylning även inom andra delar av sjukvården som att rädda liv vid hjärtstopp. Metoden har visat sig framgångsrik i de studier som gjorts hittills. Men den stora utvärderingen inom just ishockeyn den dröjer tills användandet har blivit tillräckligt stort.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis att inslagen var osakliga. Anmälaren anser att väsentliga fakta utelämnades och är kritisk till programledarens påstående om att metoden har visat sig framgångsrik i de studier som gjorts hittills. Det som finns är djurstudier på att nedkylning av hjärnan minskar skadorna i experiment där man tillfogar råttor skallskada. Hos människa finns inte lika entydiga data. Mycket lång nedkylning av svårt skallskadade patienter har visats verka förbättra prognosen, men någon positiv effekt har inte kunnat påvisas i de fyra studier där man kylt ned patientens hjärna i bara 24 till 48 timmar. Det aktuella företaget rekommenderar nedkylning i blott tre timmar vid mer lindrigt skalltrauma och har inga publicerade studier av detta att hänvisa till.

Anmälaren anför vidare att inslagen innebar ett otillbörligt gynnande eftersom enbart en produkt och ett företag nämndes i inslagen trots att det internationellt finns konkurrerande företag som säljer liknande produkter. Anmälaren anser också att NN:s ekonomiska intressen utelämnades i inslaget och anför bland annat att NN äger aktier i det aktuella företaget.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Sveriges Radio (SR) ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har granskat de aktuella inslagen mot bakgrund av anmälan. Enligt nämndens bedömning strider inslagen inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen. Inslagen strider inte heller mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande
Malin Bonthron efter föredragning av David Claesson.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

David Claesson

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.